

LAIKAS

Nr.

221

XI M.

"EL TIEMPO" — SEMANARIO LITUANO — 30 de SETIEMBRE — RUGSĖJO 30 D. 1958 M.

IŠ KUR MAŽIESIEMS PAVOJUS

RAUDONOSIOS KINIJOS
ISKILIMAS IR MASKVA

Bendrai daugelio laikomasi nuomonės, jog didžiausias Mažiesiems pavojus yra iš "imperialistų" pusės. Vieni laiko, kad iš anglosaksų su prancūzais ir italais, kiti — iš Maskvos. Tuo tarpu šandie gyvenam laikotarpį, kada Maskva yra bemaž pusiausvyroj su Washingtonu ir dėl savitarpio santykiavimo abi pusės užimtos, taip, kad mažai jėgų lieka kitur. Be to, abi turi viduje ar tai *rasinių* ar tai *tautinių* sunkenybių. Tos valstybės prisibijo karo, sprendžiamu laiku, pavojaus akivaizdoje, susilaiko nuo rizikingų sprendimų, apsidairo. Tačiau jų ginčų už hegemoniją pasėkoje, jų pašonėj pasauly išaugo naujoji pajėga, labai veikli ir gyvinga, būtent, komunistų Raudonoji Kinija. Amerikiečiai buvo pramatę, jog Kinų iš Maskvos reikalaujamas paklusnumas turės pastarajai daug staigmenų ir kels rūpesčių.

Kinai ir prestižas

Chruščiovas, norėdamas savo politiką vingiuoti Pekinan, važiuoja ten tartis, o neverčia Pekiną pas jį Maskvon atvažiuoti. Rytuose tai svarbu ypatingai: ten gi prestižas sveria ir visa veikla prestižu remiama. Maskva tai puikiai supranta, pati iš Rytų paėjusi. Maskvoj nuo viduramžių yra Kremliuje "Kitaj Gorod" — vadinasi Kinų miestas! Maskva iki šioliai meistriškai sugebėdavo panaudoti prestižą, kol JAV nesuprato pavojaus. Kinai dabar lošia prestižo lenktynes su Maskva ir tas lenktynes jas laimi drąsiai, amerikiečius per nacionalistų Kinus puldama. Tiesa, amerikiečiai susiprato ir *Quemoy* mūšy kartais smogia Pekinui (blokadą lauždami). Eisenhoweris neklauso Misterio Achesono "įspėjimo" žodžių, kad *Quemoy* sala neverta nei vieno amerikiečio kareivio kraujo. Achesonas, buvęs prie Trumano Užsienių Reikalų Ministeriu, prarado visą Kontinentinę Kiniją, kuri atiteko Raudonesiems. Tuomet Misterio Marshallio CONTAINMENT (Sulaikymo) politika, gudriai Misterio Kennano proteguojama, buvo numačius žūt būt išlaikyti *nedalomą Rusiją*, jokiū būdu neleidusi išlaisvinimo politikai. Neuzmirškim, jog Kennano žmona rusė iš gimimo, o išlaisvinimas reikalautų Rusijos padalinimo į tautines sritis!

MASKVOS ŠYPSENŲ

KAUKĖ

Maskva, šypsena Kinams rodydama ir tai prieš valią, nes sau pavojų supranta, priversta amerikiečiams kur kitur sunkenybes kelti, netiesioginiai grąsindama. Taip ir Argentinoje šioms dienomis "Formozos sasiaurio"

mūšis vystosi. Mes tik to nesuprantam raudonosios propagandos prie "derogar Articulo 28" prikalti — apakinti! Labai panašiai *Little Rock-e* Mister Faubus Raudonesiems netiesioginiai padeda jų propagandai prieš amerikiečius. Jam Eisenhoweris nusileidžia ir bejėgiai yra Amerikos Teismai, o Argentinoje Kongresas su Senatu verčiami

PAVERGIMAS IR
EKSTERMINACIJA

Dabar grįžime prie Kinų, nes pavojaus gresmė gal nėra taip aiški. Kiniečiai yra skaitlinga tauta. Kiniečiai jau prieš dešimtmečius emigruodavo kitur. Buenos Aires yra *Kiniečių Restoranas* ir tai liuksusinis, yra ir kiniečių kolonija. *Indonezija*,

Gražiose Lietuvos ežeruose

įstatymus leisti po *vaikų* pripaūda. Ten ir čia *minia* triukšmauja, raudonosios propagandos, šį kart gerokai užsimaskavusios, apkvailinta. *Miniai* gi *uaktarai*, *advokatai*, *pedagogai* pritaria ir reikale, raudoni būdami, kursto. Žūt būt nori Raudonieji nuo Formozos amerikiečių dėmesį nukreipti į Š. ir P. Ameriką. Mažesniešiams kyla iš kinų politikos tiesioginis pavojus, nes, Kinams laimėjus atsivertumėm bejėgiai. Štai, kur pavojus! Tačiau, vėl laimė: Vakariečiai (iš mažesniųjų) šita pavojų suprato ir suprato jį laiku! Nepraleido momento — du valstybės vyrai — Koncleris Adenaueris ir Ministeris Pirmininkas De Gaulle, *Vokietija* ir *Prancūzija*, buvus bemaž šimtmetį priešai surado bendrą kalbą Europai gelbėti. Europai — suprask mažiesiems, vadinasi, ir *mums!* Kelias gi į išsigelbėjimą visiems vienodas — VIENYTTIS, kaip Prancūzijos bei Vokietijos vyriausybės daro. Raudonoji propaganda, be abejonės, kursytis minias ir dėš pastangas *Vienybę* suardyti. Ar pavyks, tik ateitis parodys. Mums svarbu tik tai pažymėti. Nustumiami seni ginčai, jieškoma bendrų žygių klausimams bendrai sprendžti sutartinėje, talkoje.

Indikinija, *Burma*, *Indija*, net *Maskolija*. (kiniečiai padėjo bolševikams laimėti revoliuciją 1917-18 m.) - nėra pasauly krašto, kur nebūtų kiniečių kolonijų. Čia visur jų yra, ir tai yra pirmas jų ekspansijos ratas. Antras ratas — pirmąjį laimėjus — yra Afrikoje, kur yra jų darbininkų — vadinasi proletarų, Pietų Amerikoje (indėnų kilme — mongoliška, paklauskite vidurinių mokyklų mokinius — juos mokinama, kad lietuviai yra mongoliškos kilmės, girdi, taip rašo *Selecciones Enciklopedija*). Paskutiniame rate Europa — naujųjų Čingis Chanų svajonės. Su Maskva Europoje mes turime tautinius ginčus. Tarp Didžiųjų (kurie iki tol griuvo jėgų pusiausvyroj), rutuliojasi ginčai už hegemoniją. Mažųjų pavergimas veda prie priverstinos rusifikacijos, maskolinimo. Šioj protmėj lengvai iškyla rasių kovos, kad suskaldytų tautinį solidarumą. Šie skaldymo interesai pirmoj dėmesio vietoj. Su kiniečiai yra kitaip. Čia kilis rasiniai skirtumai. Pas Europiečius klasė yra tiklas — prisiminkim Prancūzų Revoliuciją su jos *Trečiuoju Luomu*. Kiniečiams kiti turėtų būti vergai, parijai, bėtiešiai ir tai ne vien tik pareinamoj gadynėj, kaip

"EL TIEMPO"

Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. Aires

T. E. 20-9027.

Reg. Nacional de la Propiedad Intelectual
No. 524296

Franqueo Pagado
Concesión No 4289
Tarifa Reducida
Concesión No 4015

PASAULIO LIETUVIŲ B-NĖS SEIMAS NEW YORKE

(E) Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimas, įvykęs New Yorke rugpiūčio 28-30 dienomis, susilaukė atgarsio visose lietuvių kolonijose Europoje, Amerikoje ir Australijoje. Tai pirmas kartas po karo, kad iš visų trijų žemynų suvažiavo bendruomenių atstovai arba paskyrė savo delegatus į tokį seimą.

Pažymėtina, kad seimas išjudino daugelį įvairių kraštų lietuvių kolonijų ir organizaciniai ir idėjiniai. Galima manyti, kad Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimas pagyvino ir ateityje dar labiau pagyvins lietuviškąją veiklą.

Seimą atidarė prel. Balkūnas, pirmininkas Organizacinio komiteto, to komiteto, kuris ilgu ir kruopščiu paruošiamuoju darbu įgalino tą planą įvykdyti. Po to seniausias iš dalyvaujančiųjų, J. Bačiūnas pirmininkavo iki tol, kol buvo išrinktas seimo prezidentas su V. Sidzikausku priešakyje.

Seimą žodžiu ir raštu pasveikino eilė lietuvių ir amerikiečių asmenų ir institucijų, jų tarpe

New Yorke burmistras, kai kurie JAV kongreso atstovai ir kt. Sveikino VLIKŲ p-kas Dr. A. Trimakas, Vasario 16 dienos akto signatarai ir kt.

Seimas priėmė naująją PLB konstituciją, kuri padės bendruomenei tiksliau organizuotis ir veikti.

PLB vyriausiojo centro būstinė dabar bus Toronte, Kanadoje, nes PLB centro valdybon išrinkti torontiškiai: K. Grigaitis, J. Matulionis, J. Kralikauskas, V. Meilus, Dr. J. Sungaila.

Seimo metu buvo paskelbta ir įteikta *Kultūros premija* 1000 dolerių, kuri teko Lietuvių Enciklopedijos redakcijos kolektyvui. Premijos mecenatas Ohio Lietuvių gydytojų draugija. Premija paskirta už reikšmingiausią įnašą į lietuvių kultūrą 1957-58 metais.

Seimas nutarė pasveikinti VLIKŲ, Lietuvos diplomatus, ALTŲ ir padėkoti už sveikinius, kurių buvo gauta apie 200 Seimas sveikino lietuvius pavergtajame krašte ir užsienio lietuvius.

Fronđizi pareiškė, kad bus mokinimo laisvė

Buenos Aires. Rugsėjo 15 d. Kongreso aikštėjė buvo susirinkus didžiulė, virš 120.000 žmonių minia, kuri per savo kalbėtojus reikalavo, kad būtų paliktas 6403-55 įstatymo 28 straipsnis, suteikiantis mokymo laisvę aukštosioms privačioms mokykloms.

Demonstrantai vėliau nuvyko į Plaza de Mayo prie prezidento rūmų. Jų atstovai buvo priimti paties prezidento dr. Arturo Fronđizi, kuris pareiškė, kad jei nebūtų įgyvendinta mokymo laisvė, nebūtų pilnos demokratijos, laisvės ir susitaikinimo.

Nežiūrint to, 28 str. buvo kongreso atstovų atmetas, tačiau tikimasi kad bus pakeistas kitu, kuris vis tik duos mokymo laisvę, nors ir kiek susiaurintai.

Kreditai Argentinai

Didžiosios ir žinomos D. Britanijos firmos suteikė 3 metams Argentinai 50 milijonų svarų sterlingų kreditą įsigyti Anglijoje įvairių mašinų ir kitos medžiagos žibalo industrijai.

Pirko moderniškus keleivinius lėktuvus

Aerolineas Argentinas pirko Anglijoje 4 moderniškus ir greitus Comet IV De Havilland turbininius lėktuvus. Iš jų vienas jau rugsėjo 22 d. atskrido į Ezeizos aerodromą.

Lėktuvai bus panaudoti keleivių tarpkontinentaliniam susisiekimui.

pas komunistus europiečius, bet amžių amžiams. Čia visiems kitų rasių žmonėms yra pavojus nuo žydų iki islandiečių! Iš Maskvos grėstų pavergimas su rusinimu, iš Pekino visiška eksterminacija.

Maskva pirmą kartą savo istorijoje turi du milžinu frontu-Šiaurės Sibiras — Artika nuo amerikiečių, Pietų Sibiras — Mongolija-Turkestanas nuo kiniečių. Yra kuo ir Chruščiovui susirūpinti ir jo kariams apsimastyti, kaip gintis? Tai verta būtų plačiau panagrinėti.
T. Daukantás

Marijonų vicegener. kun. dr. Pr. Brazys Liurde

Marijonų vicegenerolas kun. Pr. Brazys, buv. "Laiko" redaktorius, dabar gyvenęs Romoje, dalyvavo Liurdo Šv. Panelės Marijos Apsireiškimo 100 metų sukaktuviniame kongrese Liurde, Prancūzijoje. Tuo pat metu buvo suvažiavę į Liurdą apie 200 lietuvių, kuriems kun. dr. P. Brazys turėjo konferenciją.

Sudaryta Argelijos Ekzili-nė Vyriausybė

Kaip pranešė rugsėjo 18 d. iš Kairo. ten sudaryta Laikinoji Argelijos Vyriausybė, nepriklausoma nuo Prancūzijos. Viso paskelbta penkios ministerijos.

Susirinko Amerikos Užsienių Reikalų Ministeriai

Rugsėjo 22 d. Vašingtone susirinko 21 Amerikos Valstybės Užsienių Reikalų Ministeriai. Posėdžiai vyko draugiškoj nuotaijoj prie uždary durų be nustatytos iš ankto programos. Konferencijoj, kuri truko 2 dienas, pirmaeiliai klausimai buvo ekonominiai reikalai.

Atentatas prieš Jacques Soustelle

Paryžius, 15 (AP). — Nacionalistai Argeliečiai automatinų ginklų ugnimi puolė vykstantį automobilu informacijų ministerį Jacques Soustelle. Ministeris stebuklingu būdu išliko gyvas. Žuvo vienas tarnautojas, 2 argeliečiai ir 3 prancūzai civiliai buvo sužeisti. Suimta apie 20 argeliečių.

Ruošiasi užimti Quemoy salą

Komunistinė Kiniją yra paruošusi 900.000 karių ir didžiulį skaičių kovos lėktuvų kiekveinu momentu iškelti į Quemoy ir Matsu salas, valdomas nacionalistų. Kiekvieną dieną žemyno artilerija pasiunčia į salas tūkstančius sviedinių.

Lietuvos Diplomato Sukaktis

Šiomet, rugsėjo mėnesį, sukako 60 metų amžiaus daktarui Kazimierui Graužiniui, Lietuvos Nepaprastam Pasiuntiniui ir Įgaliotam Ministeriui Urugvajuje, ir devyniolika metų, kai jis savo pareigas pradėjo Pietų Amerikoje.

Dr. K. Graužinis, vienas iš nedaugelio laisvosios Lietuvos tebeveikiančių pasiuntinių, yra karjeros diplomatas. Lietuvos Užsienių Reikalų Ministerijos tarnybon įstojęs 1922 m., buvo mūsų pasiuntinių sekretorius Kopenhagoje, Berlyne, Paryžiuje ir Rygoje. Nuo 1932 iki 1939 ėjo Lietuvos chargé d'affaires pareigas prie Šv. Sosto, o iš ten buvo paskirtas nepaprastuoju pasiuntiniu ir įgaliotu ministriu Pietų Amerikai su rezidencija Buenos Aires.

Argentinos peronistinei vyriausybei užmezgus draugingus santykius su Sovietų Sąjunga ir suspendavus Baltijos valstybių diplomatinę įstaigų veiklą, Lietuvos Pasiuntinybė 1947 m. persikėlė į kitą La Platos krantą, į Montevideo, kur p. Ministeris su savo bendradarbiais pareigas laisvai eina iki šiol.

Jubiliasas yra aukštaitis, gimęs 1898 - IX - 14. Marciniškiuose, prie Giedraičių. Mokėsi Vilniaus ir Voronežo lietuvių gimnazijoje, pastarąją baigdamas su aukso medaliu. Auštąjį mokslą studijavo Paryžiaus universiteto teisių fakultete, kur apgynė disertaciją Vilniaus klausimu ir igijo teisių daktaro laipsnį. Taip pat Paryžiuje baigė Politinių Mokslų Instituto diplomatinę sekciją. Tos visos studijos, o vėliau ir plati patirtis gerai jį paruošė diplomatinei tarnybai.

Kas jį pažįsta iš arti, stebisi jo ypatingu uolumu, einant savo pareigas, palaikant plačias pažintis su kolegomis diplomatais, reprezentuojant Lietuvą įvairiniuose ir visuomeniniuose sluoksniuose. Taip pat jis žvaliai stebi tarptautinius įvykius, žodžiu, notomis ir memorandumais reaguodamas ten, kur reikalinga ir naudinga Lietuvos laisvės bylai.

P. Amerika ir jos maža šalis Urugvajus kaikam gal atrodo tolimas ir nelabai reikšmingas užkampis vienam iš nedaugelio mūsų diplomatinėjų bei konsuliarinių postų. Bet tokia nuomė būtų netikslė.

Urugvajus, teisybė, geografiškai nedidelis, palyginus jį su mildžiniškais kaimynais Argentina ir Brazilija. Tačiau Urugvajus yra viena iš labiausiai civilizuotų ir demokratiškiausių P. Amerikos šalių, gi jos sostinė Montevideo garsi ir tarptautiniu mastu, kaip labai gyvas kultūrinis, politinis, informacinis centras. Jame veikianči Lietuvos Pasiuntinybė visai laisvai gali patarnauti ir kitų kraštų, ypač Argentinos gausiems lietuviams, o taip pat ir informacine—propagandine akcija toli siekti ispaniškai kalbantį pasaulį.

Darbą ir gyvenimą sunkina toji aplinkybė, kad Lietuvos ir laisvojo pasaulio priešai čia naudojami irgi visomis laisvėms. Tas laisvės jie naudoja ir piktnaudojoje. Urugvajus palaiko visokius santykius su S. Sąjunga ir jos satelitais. Prie diplomatinę jie paprastai steigia dar pre-

kybines ir kitais vardais vadinamas misijas, kurių tikslai anaipol nėra tik oficialūs.

Vien sovietinė pasiuntinybė ir konsulas Montevideo mieste turi apie 70 valdininkų. Gal dėl to Montevideo ima garsėti dar ir kaip tarptautinio komunizmo centras visoje P. Amerikoje. Raudonoji įtaka labai jaučiama ne tik darbininkų sindikatuose, bet taip pat moksleivijoje bei studentijoje, profesorių, menininkų, spaudos žmonių rate liuose.

Dažnai viešumon iškyla komunistinių rankų padaryti kriminalai ir šnipinėjimo pavyzdžiai. Tokiais atvejais sovietų įstaigose pakeičiama tik susikompro-

Lietuvos Ministeris, Dr. K. Graužinis su Ponja sveikina Argentinos Ambasadorių Adolfo Lanus, Argentinos Ambasadoje, Montevideo, gegužės 25 d. iškilmingo priėmimo proga.

mitavę diplomatai, bet jų visas žalingas didžiulis aparatas lieka koks buvęs. Tas subversyvinis aparatas judina ir lietuvius komunistus bei komunistuojančius, kurie čia turi du nuosavus centrus, laikraštukų, nuolatinį radijo pusvalandį, tariamai kultūrinis sambūrius, jaunimo sekcijas. Nors jų nariai negausūs, bet savo veikime prityrę, ir lietuvius patriotas visokiais būdais įžuliai puldinėja. Šiems Maskvos ištikimiams tarnams slaptai talkina vienas kitas anksčiau kitomis pasaulėžiūromis dangstęsi devynių amatų „nuskriaustieji ir pažemintieji“. Pinigų ir instrukcijų — aišku iš kur! — visiems jiems netrūksta...

Šitas aplinkybes tenka pabrėžti, norint paryškinti, kur ir kaip gyvena ir dirba jubiliasas dr. K. Graužinis ir ilgamečiai jo bendradarbiai: attaché A. Grišonas, kuriam daugiausia tenka konsuliarinio darbo našta

ir K. Čibiras, spaudos attaché (agregado de Prensa). Apie jų veiklą, kuri, aišku, yra p. Ministerio vadovybėje, būtų galima plačiau parašyti jau ne šio straipsnelio rėmuose.

Jeigu mūsų diplomatinis postas Urugvajuje iki šiolei laimingai išsilaikė ir pasireiškė plačiu veiksmingumu, ypač informacinės-propagandinės kovos laukuose, jeigu Vytimi papuošta įstaiga prie plačiosios La Platos vandenų nądojasi visomis laisvųjų šalių teisėmis bei privilegijomis, o su ja beveik visas (išskyrus, žinoma, sovietinį!) diplomatinis korpusas palaiko nuoširdžius santykius, tai didelis nuopelnas priklauso jos šefui ir jo asmeninėms savybėms, gyvenančiam dar tėvynės nepri-

klusomybės savanorio kūrėjodvasia.

Minint dr. K. Graužinio sukaktį malonu pastebėti Gerb. Jubilato tvirtas viltis dėl tėvynės šviesesnės ateities. Jis optimistiškai tvirtina:

— Pasaulis negalės ilgai pakęsti sovietų tautžudybės nusikaltimų, negalės pakęsti tos istorijoje baisiausios vergų imperijos... Visos lietuvių tautos rusai neišnaikins. Lietuvos išlaisvinimas šiaip ar taip įvyks greičiau, negu tikimasi, o tarptautinėj plotmėj didesnių sunkumų neturėsime ne tik gauti pritarimą ir pripažinimą atkurtai Lietuvai, bet ir visokeriopos paramos galėsime susilaukti, iš P. Amerikos taip pat. Aš šventai tikiu, kad raudonoji galybė jau artimoj ateity tikrai subyrės ir mūsų tėvynė vėl atgaus jai prideramą vietą laisvųjų valstybių tarpe.

Linkime Jubiliatui to didžio

Linkime Jubiliatui to didžio

Linkime Jubiliatui to didžio

Linkime Jubiliatui to didžio

Linkime Jubiliatui to didžio

KODĖL PALECKIS NEATVYKO Į MONTEVIDEO

Daug spėliojimų, juoko, o kaikams ir ašarų sukėlė Justo Paleckio pažado netesėjimas Urugvajaus lietuviams komunistams — jis jų neaplinkė, nors buvo jau nelabai toli.

Liepos antroje pusėje Montevideo lietuviškai, ispaniškai ir rusiškai vedama viena komunistuojančių radijo valandėlė dviem atvejais šaukė apie atvykstantį „Tarybinės Lietuvos prezidentą“ ir kvietė Urugvajaus lietuvius nusipirkti „prezidento“ pagerbtuvių bilietus, kurie, kaip girdėt, kainavo po 10 pezų. Vietos sąlygose tai jau visai „buržujiška“ kaina.

Bet tada, kai jau pagerbtuvės buvo paruoštos, tas pats radijo staiga praneša: dėl susidariusių aplinkybių Justas Paleckis var-

giai mus aplankys. Pinigus už nupirktus bilietus prašom paaukoti mūsų radijui, laikraščiu ar klubui. O jei kas reikalaus, galės ir atsiimti. Po ilgų ir karštų raginimų paleckinių bilietų buvo parduota tik 60. Urugvajuje gi lietuvių skaičiuojama maždaug iki 6.000... Dar vėliau, tas pats radijo, lyg pasityčiodamas iš savo klausytojų, ėmė tvirtinti, kad Justui Paleckiui jokios pagerbtuvės nebuvo rengiamos ir jokie bilietai į jas nebuvo parduavinėjami. Žodžiu, jau visai bolševikiškas melas per akis.

O teisybė buvo tokia. Paleckis, dalyvaudamas Brazilijos sostinėje kaip Sovietų Sąjungos parlamentarinės delegacijos narys tarptautinėje konferencijoje

VIENAS IŠ DAUGELIO NKVD MAJORŲ

(Tęsinys iš praeito Nr.)

VIENĄ PO KITO

Po to buvo man viskas aišku. Niekas nenorėjo priimti atsakomybės, todėl jie viską ant man pačių sukrovė. Vieną gražią dieną galėjo ateiti kita valymo vilnis, ir tada galėjo paklausti: kas šituos žmones sušaudė. Ir sekantiame sąraše būtų mano pavardė pažymėta.

Po šitos aferos aš susirgau, taip susirgau, kad nuėjau pas savo viršininką ir paprašiau atostogų. Jeigu tas nebūtų galima, paprašiau perkelti į ramesnę vietą.

„Labai man gaila“, pasakė pulkininkas, „Aš žinau, kad yra sunku, bet nelaimei — mes čia ir taip stingame žmonių. Aš negaliu tave taip paprastai atleisti, bet palauk minutę“... Jis vienam momentui išėjo ir grįžo su idele medine dėže. Kai dėžė tidarė, joje mačiau keletą amulių. „Imk šitą“, pasakė jis, „ir ei tavo nervai neišlaikytų, pamk dar vieną iš jų, jos tave kraui nuramins. Tai geriausi vaistai nervams neraminti“.

ŠIRDYS IR NERVAI

Žymiai vėliau sužinojo jis iš ieno vokiečio gydytojo, kad ervų vaistų morfijaus būta. Ir taip tapo jis morfinistu. Benerai kalbant, su politiniais gasteriais yra lygiai, kaip ir su buržujais, kurie, pagal Bert Brecht, „turi kietas širdis, kaip akmenis, ir silpnus nervus“. Tuo pačiu laiku aš sužinojau, kad jis ir Gestapui yra dirbęs. Pirmose karo dienose pakliuvo į vokiečių belaisvę ir nuo to laiko dirbo naujam viršininkui. Jis nerado pagrindo, dėl ko jis to negalėtų daryti. Jis komunizmui tikėjo tiek mažai, kaip ir nacizmui arba kitam kam panašiam, išskyrus tik, kad jo gyvenimas būtų lengvas. Iki 1945 m. likvidavo jis rusus, kaip komunistus, o vėliau — vokiečius, kaip nacius.

„Jie mokejo blogiau“, paaiškino jis. „Kas mokejo blogiau“? paklausiau. „Gestapo. NKVD savo žmonėmis rūpinosi geriau. Be abejo, iki jie yra jiems naudingi. Po to juos sušaudė“.

GESTAPO PAMOKA

Kai jis jautė, kad nebebus daugiau naudingas, tada pabėgo į Vakarų.

džiaugsmo, visos tautos gyvybinio troškimo, kuogreičiausiai susilaukti. K.

„Žinojo NKVD, kad jūs Gestapui dirbote? „paklausiau. „Aišku, kad žinojo“. „Ir kaip jie į tai reagavo?“ „Nagi, jie norėjo Gestapo metodus išstudijuoti, ir aš turėjau juos tai pamokyti“.

Tai buvo viskas. Po to aš jo daugiau nebemačiau. Ne, dėlto aš neliūdėjau. Jau šitas trumpas pasikalbėjimas man buvo per daug. Aš neliūdėjau ir dėlto, kad jis į Svetimšalių Legijoną įstojo. Aš neįėjau jam nei neapykantos. Panašių galima rasti visuose pasaulio kraštuose ir visuose socialiniuose sluoksniuose. Tai žmonės, kuriems tik jų pačių gyvenimas yra šventas ir kuriems demokratija yra tik įrankis, turis jų saugumą ir laisvę saugoti. Jų nuomone, kitų asmenų laisvę ir saugumą kiekvienu momentu galima ir turima paaukoti savo likimo geresniam pagerinimui. Tokių tipų randama visur; bet tik totalitarinėse valstybėse jie džiaugiasi nusižengimo laisve, tik totalitarinėse valstybėse jie yra ponai, nesibiją policijos ir laisvai vykda nusižengimus. Demokratinėse valstybėse jie sėdi kalėjimuose. Ir todėl, kaip jau anksčiau aš minėjau, studijavimas politinėse sistemose, drauge yra studijavimas žmogaus tai sistemai priklausančio.

Alexander Kashin

Laisvai vertė iš vokiečių k. V. D.

ELTOS ŽINIOS

LIETUVOS VIDURINĖS MOKYKLOS IŠ PAGRINDŲ PERTVARKOMOS

(E) Vis labiau aiškėja, kuria linkme Lietuvoje vykdomos mokyklų reformos. Kaip jau anksčiau pranešta, Lietuvos mokyklose įvedami „gamybiniai“ darbai. Vyresniųjų klasių mokiniai jau tik tris dienas lankys bendrojo lavinimo pamokas, o kitas tris dienas dirbs gamyklose. Kitiems mokiniams pačiose mokyklose bus įvairių praktiškų specialybių pamokos.

(E) Ir Lietuvos „užsienių reik. ministeris“ Gaška išvyko į New Yorką dalyvauti Jungtinių Tautų rudens sesijoje. Nuvyko pirma į Maskvą ir iš ten su visa sovietų delegacija išskrido į Ameriką.

Nijolė Bogutaitė baigė Peabody konservatoriją ir gavo muzikos mokytojos diplomą. Tačiau Nijolė žada tęsti pianino studijas toliau.

je tikrai buvo pažadėjęs Urugvajaus lietuvių komunistų vadams juos ir jų centrą aplankyti. Dėl jo atvykimo jau taip neabejota, kad net „ensalada rusa“ — rusiškas vinegretas buvo paruoštas. Raudonosios davadkėlės begiojo po koloniją prašydamos įvairių produktų vaisėms. Viskas buvo jau paruošta, tik de ja...

Mat, patriotinių įsitikinimų lietuviai ir jų bičiuliai per radiją, spaudą ir atitinkamomis notomis padarė viską, kas reikėjo tokio „prezidento“ demaskavimui. Net penki svarbiausi sostinės dienraščiai Paleckį teisingai apibūdino, kaip vieną iš pačių didžiausių tėvynės išdavikų, besąlyginį Maskvos tarną, tarnaujantį tik jai ir ginantį tik jos interesus, kaip nuožmų Lietuvos „Kadara“.

To užteko Paleckio viešpačiams ir jie, kalbama, davė pipirų Urugvajaus lietuvių komunistų vadui Rasikui, kodėl jie neapgalvotai ir peranksti išsiplėpė apie svečio atvykimą ir jam pagerbtuves. Justui Paleckiui iš Rio de Žaneiro belikis tiesiai grįžti pavergotojon tėvynėn. Sovietų tarp. konferencijos keli delegatai ir vienas armenas, turbūt vietoj Paleckio, į Montevideo atvyko, bet buvo sutikti su visokiais skandalais. Lietuviškai ir ispaniškai kalbantieji kaikurie Maskvos patriotai, kurie prieš porą metų poniškai važinėjo po Lietuvą ir Rusiją vadindamiesi Urugvajaus lietuvių delegatais baisiai įtužo ir surūgo, kaip jų kelis kartus ruošta „ensalada rusa“. Kam ašaros, o kam skanus juokas... Kor.

Šėkmadienio Dimeiai

ŠVENTOJO KAZIMIERO APSIREIŠKIMAI

1. Kas yra apsireiškimas?

Apsireiškimas yra antgamtinis įvykis, kai, Dievui leidžiant, angelai, šventieji, mirusiųjų vėlės ar kitos dvasios pasidaro laikinai matomos žmogaus akimis, o jų tariami žodžiai girdimi žmogaus ausimis, kai jų protinė kalba be žodžių suprantama žmogaus proto.

Tai lengvai suprasime, atsiminę sekančius patikrintus įvykius.

Apaštalai buvo susirinkę vakarienuose Velykų vakarą. Jie išklause Kleopo ir jo draugo pasipasakojimo, kai jie du kartu keliavę su prisikėlusiuoju Jėzumi į Emaus ir ten jį atpažinę. Tik štai Jėzus atsistojo tarp jų ir jiems tarė: Ramybė jums, tai aš, nebijokite. Nusigandę ir pilni baimės, jie tarėsi matą dvasią. Tuomet jis jiems tarė: Ko esate nusigandę ir kodėl tokios mintys kilsta jūsų širdyse? Matykite mano rankas ir kojas, kad tai aš pats; čiupinėkit ir žiūrėkite, kur dvasia neturi kūno ir kaulų, kaip kad matote mane turint, (Lk. 24,36-39). Šiuo ir kai kuriais atvejais V. Jėzus po savo prisikėlimo iš mirusiųjų davėsi matomas daugeliui asmenų tuo pačiu metu.

Kitaip yra buvę su Sauliumi, būsimu Povilu. Jį lydėjo kariai į Damaską. Prie pat miesto "staiga jį apšvietė šviesa iš dangaus. Sukniubęs ant žemės, jis išgirdo balsą, kurs jam sakė: Sauliau, Sauliau, kam mane persekioji? Jis tarė: Kas tu, Viešpatie? Tas atsakė: Aš Jėzus, kurį tu persekioji... Tie vyrų, kurie jį lydėjo, stovėjo nusutebę; jie, tiesa, girdėjo balsą, bet nieko nerratė (Apd. 9, 3-7).

Patikimi ir daugybės ligonių staigiais pagijimais patvirtinti yra švč. Dievo Motinos apsireiškimai Liurde. Tai buvo 1858 m. švenčiausioji Mergelė Mari-

ja apsireiškė ir keliolika kartų kalbėjosi su vargše mergaite Bernadeta. Niekas kitas nematė M. Marijos Liurde, negirdėjo jos tariamų žodžių. Kitaip buvo Lietuvoje, Šiluvoje, 1608 metais: kaip sako padavimas, ją ten matė ne vien piemenėliai,

Šv. Kazimieras

bet ir kalvinų dvasiškis ir kiti žmonės, ir kalbėjosi su apsireiškusia šv. M. Marija. Fatimoj, Portugalijoje, 1917 m. apsireiškė šv. M. Marija trimis vaikučiams. Niekas kitas jos ten nematė, negirdėjo, nors josios duotą ženklą vadinamą "saulės šokį", sėbėjo 10 tūkst. žmonių 1917 m. spalio mėn. 13 d.

Kad Dievo leidimu gali apsireikšti piktoji dvasia, aiškiai žinome iš nuotykių su Jėzumi, kai velnias jį gundė tyruose. (Žr. Mato 4). Niekas neabejoja, kad Dievo leidimu gali apsireikšti angelai (Luko, 1,26-33), mirę žmonės (Mat. 27,52) ir šventieji.

Šios tiesos prisiminimas gali mums padėti geriau įvertinti šv. Kazimiero apsireiškimus Polocke 1654 m. Maskvos kariuomenės vadui Šeremetui.

2. Apsireiškimai Polocke

Nepaprastus įvykius ir šv. Kazimiero apsireiškimus yra papasakojęs pats tuos apsireiškimus patyręs asmuo, Maskvos kariuomenės vadas Šeremetas. Jis tai papasakojo prie daugelio žmonių, kurių tarpe buvo ir garbingas lietuvis P. Vodeiša.

P. Vodeiša tuomet buvo per 50 metų amžiaus, rimtas vyras. Jis atėjo pas Vilniaus vyskupą Jurgį Tiškevičių ir, padaręs priesaiką, atpasakojo visa vyskupui. Visas liudijimas buvo surašytas, o kad jį prisiektinai yra padaręs Pov. Vodeiša, savc parašu patvirtino Apaštalinis Protonotaras ir Vilniaus vyskupijos kancleris Martynas Wscisniski, T. D., pažymėdamas, kad tas atpasakojimas buvo ir kitų po priesaiką patvirtintas.

Nors visi tie šv. Kazimiero apsireiškimai yra pāremti vien paties Šeremeto pasisakymais, bet, kadangi jie nebuvo nei Šeremetui, nei Maskvos kunigaikščiui naudingi ir neteikė garbės, Vilniaus vyskupas paskaitė juos tikrai buvusiais ir sekančiais 1655 metais paliepė atspausti atskira knygele. Tų apsireiškimų knygelę persispausdino J. Bollandas, S. J., šventųjų gyvenimuose — Acta Sect. — VII.

Ir tie įvykiai, atrodo, verti yra didesnio mūsų dėmesio. *Maskva laužo sutartis*

Taikos metu maskolių vadas Šeremetas atvedė slapta gausius kariuomenės pulkus ir užpuolė Lietuvai priklausančią Polocko žemę. Nepastebėtas priartėjo prie pat Polocko. Bijojęs, kad gyventojai nepajustų klastos ir nesukiltų gintis.

Sutvarkęs kariuomenės pulkus už Polocko miesto sodų, pasiūtė į miestą žvalgus, norėdamas patirti, ką veikia miestiečiai, ar nesirengia kovai, ar galės paimti miestą be kovos. Tik štai staiga pasirodo maskolių kariuomenės prysakyje baltai apsisaisęs jaunikaitis ant širmo žirgo. Prijojęs, atidavė karinę pagarbą vadui ir prabilo:

— Kokia priežastis palenkė jūsų didįjį kunigaikštį ir jus visus, kad, neatsižvelgdami į šventas sutartis, mūsų žemes karu puolote ir savo priesaiką laužote? Žinokite, jūsų kunigaikščiui ir jums patiems gresia paskendimas savajame kraujuje, panašiai, kaip matote savo akimis bebėgančios liaudies skendimą Dauguvos upėje.

Šeremetas, manydamas, kad šis drašuolis esąs kuris nors polockiečių narsuolis, paliepė jį suimti; bet jis, visų nuostabai pranyko iš jų akių.

Šio regėjimo paveiktas Šeremetas, ilgai nežinojęs, kas daryti. Bet žvalgai pranešė, kad Polocke nėra kam priešintis, ir jis be mūsų užėmė miestą ir tvirtovę — pilį.

GRIAUAJA ŠVENTOVĖ

Šeremetas pasidarė savo buveinę tėvų jėzuitų kolegijoje. Bet jam nepatiko ten esanti katalikų šventovė. Jis paliepė karius suardyti bokštus ir bažnyčią nugriauti.

Kai kareiviai buvo nuėmę stogą ir buvo bepradedę ardyti sienas, Šeremetas buvo priguļęs apypietės. Staiga jis išgirdo skardų jį žadinantį balsą:

— Šeremete, ar leista yra Dievo garbei skirtus pastatus griauti? Jei nesiliausi, tavo valdovą Dievas tuoj nukankins.

Išgąsdintas balso, pašoko iš miego, pribėgo prie lango ir matė tą patį jaunikaitį, kurį pirmiaus buvo matęs baltai apsisaisiusį. Klausia Šeremetas išsigandusių sargybinių, kas stovi prieš jį ir jam grąšo? Tie jam atsakė, nieko nematą.

Liepė pakviesti kai kuriuos vietos piliečius. Teiravosi jų apie Lietuvos stebukladarius, dangiškus globėjus. Paklaustieji jam atsakė, jog Polockas gerbia ir pirmiejiu savo globėju skaito šv. Juozapatą Koncevičių, kankinį vyskupą (mir. 1623 m.). Šeremetas jiems atsakęs, jog jis tai žino. O čia buvęs kitas. Kiek vėliau nuo kitų sužinojo, jog ypatingu visos Lietuvos globėju yra šv. Kazimieras. Su tuo jis sutiko:

— Ir mūsų rašytojai sako, — prataręs jis, — mums visada būdavo sunku, kada buvo puola ma Lietuva. Neabejoju, aš jį mačiau. — Bet kareiviams įsakė, kad šventovės nebegriautų, nes "šventas Nikolajus", kurį maskoliai labai gerbia, uždraudęs jam tai daryti.

3. Pranašystė

Įsitvirtinę maskoliai Polocke, pasiuntė arklių dalį pasiganyti prie Dauguvos upės. Gražios lankos buvo apie už 2.500 žingsnių nuo miesto. Tas vietas buvo atžymėjęs šv. Kazimieras 1519 m. dideliu stebuklu: kai maskoliai buvo nelauktai užpuolę Lietuvą, jis apsireiškė Goštauto ir Baratinio vadovaujamiems 2.000 karių, parodė per Dauguvą brastą ir padėjo sumušti galingus ir skaitlingus rusus. Kad šis įvykis ir pergalė nebūtų pamiršta, toje vietoje tėvai jėzuitai pastatė šventovę, ir kas metai iškilmingomis pamaldomis buvo priminama žmonėms gautoji malonė.

Prie šios bažnyčios atsivarė maskoliai arklius paganyti. Jiems atrodė, kad bažnyčia bus gera vieta jiems patiems ir jų arkliais pasislėpti nuo vidudienio karščių. Suvarė arklius šventovėn.

Bet šv. Kazimieras įžaidimo nepakentė. Ta pat jaunikaicio išvaizda pasirodė jis arklių sargams. Jis išvijo arklius iš šventovės ir sargus virvagaliu išvijo, kad jų rumbės būtų tikrovei liudijimas, liepdamas pranešti Šeremetui:

— Įžeistas Dievas mūsų tautos nuodėmėmis visgi leidžiasi permaldaujamas, o jums gresia išnaikinimas, ir už Volgos sau jieškosite saugumo.

Prieš tris šimtus metų pasakytą sąlyginę pranašystę, kad maskoliai jieškos sau saugumo už Volgos, atrodo, bus įvykusi per paskutinį pasaulinį karą, kai vokiačiai prirėmė rusus prie Stalingrado, užėmę prieš tai visą Ukrainą.

Kun. K. A. Matulaitis, MIC

DR. VINCAS KUDIRKA, JO GYVENIMAS IR DARBAI

V. KUDIRKA BAIGIA GIMNAZIJA IR STOJA U-TAN

Tuo laiku lenkų politikai į kovą prieš rusų valdžią buvo įtraukę ir studentiją. Po nepavykusio 1863 m. sukilimo prieš Rusiją daug aktyvių kovotojų buvo ištremta į Sibirą, dalis — pabėgo į užsienį. Okupuotuose rusų kraštuose vietiniai politikai turėjo persiorientuoti, nes, panaikinus baudžiavą, ūkininkai ir darbininkai pradėjo aiškiau iškilti ir reikšti savo reikalavimus. Jaunuomenė ėmė nepasitikėti senųjų vadų skelbiamomis idėjomis, pradėjo ieškoti naujų kelių — susižavėjo pozityvizmu (Comtės pozityvistinė filozofija). Pozityvistai reikalavo nutrauti ryšius su mistika, fantazija ir romantika ir daugiau žiūrėti realybės. Pozityvizmas nepasitenkino praeitimi, bet kiekvienas turi gyventi dabartimi ir ateitimi.

V. Kudirka pasisavino šią pozityvistinę idėją, kuriai buvo ištikimas visą gyvenimą.

Kun. J. Kolytai mirus, pasun-

kėjo Kudirkos materijalinę padėtis. Reikėjo ieškoti pašalinio darbo. Taip, perrašydamas "Proletarijato" d-jos iduotą Markso "Kapitalą", buvo iškūstas ir 18 dienų išlaikytas kalėjime. Tik paaiškėjus, kad nepriklauso "Proletarijato" d-jai, nors buvo išteisintas ir paleistas iš kalėjimo, bet pašalintas iš universiteto. V. Kudirkos padėtis buvo nepavydėtina. Du metu praleido be jokios naudos.

1887 m. birželio 10 d. atvyko į Varšuvą caras Aleksandras III. Kada jis važiavo karietoje gatve, V. Kudirkai, nors labai stipriai buvo saugojamas gatvės sargybinių, pasisekė įmesti į caro karietą malonės prašymą, kad leistų jam baigti u-tą. Po keleto dienų gavo pranešimą, kad yra priimtas į u-tą.

1883 m. išėjo Tilžėje "Aušra". Pirmas jos numeris buvo įteiktas V. Kudirkai. V. Kudirka, jį perskaitęs, išgirdo sąžinės priekaištingą balsą ir verkęs, kaip kūdikis. Pasijuto esąs lietuvis. Tuoj parašo į "Aušrą" pirmąjį savo atyrinį straipsnį: "Kodėl

žydai nevalgo kiaulienos?" Nuo to laiko, kaip žinome, V. Kudirka susižieduoja su spauda, literatūra ir jai atiduoda visą savo gyvenimą.

Nustojus eiti "Aušrai" ir nepasitenkinus Tilžėje leidžiama "Šviesa", organizuojasi Varšuvos studentai lietuviai ir nutaria išleisti laikraštį "Varpą". Mat, maskviečiai studentai norėjo atgaivinti "Aušrą", V. Kudirka tam užprotstavė ir motyvavo, kad "Aušra" jau atliko savo darbą ir tuo pačiu parodė, kad romantizmas atgyveno savo amžių ir turi užleisti vietą pazityvizmui; reikia atbūndančias tautas organizuoti, šviesti, ir skiepyti jų pačių reikalų supratimą.

1889 m. pradžioje išėjo pirmas "Varpo" numeris, spausdintas Ragainėje. Su "Varpo" išėjimu į pasaulį pradėjo kilti ir V. Kudirkos vardas, kaip atgimusių lietuvių patrijoto. "Varpas" nekludė nei tikybos, nei kunigų, kaip tai darė Šliupas "Aušroje". V. Kudirka pastebėjo, kad "Varpas" ne visiems suprantamas ir reikalingas kitas laikraštis ūkininkams ir darbininkams. Todėl jis kviečia antrąjį inteligentų pasitarimą 1889 m. liepos 23 d. Baltųjų km. pas M. Lozoraitį, kur nutaria išleisti "Ūkinin-

ką". 1890 m. išėjo pirmas "Ūkininko" num. Nors J. Adomaitis -Šernas skaitėsi kaip atsakomasis "Varpo" ir "Ūkininko" redaktorius, bet laikraščiams medžiagą ir jų išleidimu daugiausia rūpinosi ir prirašydavo V. Kudirka.

1889 m. pabaigoje V. Kudirka laiko paskutinius egzaminus, per kuriuos prasimuša iš plaučių kraujas. Tai aktyvios džiuvos reiškinys. Per išleistuvių pietus atsiveikindamas jis parašė eilėraščių "Labora", kuriuo priminė baigusiems su juo draugams ir pasiliekantiems dar u-te lietuviams jų pareigas ir uždavinius.

1890 m. vasario mėn. V. Kudirka grįžta į savo tėvynę Lietuvą su gydytojo diplomu ir nepagydoma džiova. Apsigyvena Šakiuose. Pradžia buvo sunki. Buto negalėjo gauti, nes žydai buvo nusistatę prieš jį. Apsigyveno klebonijoje ir priiminėjo ligonius šalčioje klėtyje, kas, žinoma, neigiamai atsiliepė į jo sveikatą. Be gydymo jis daug rašė "Varpui" ir "Ūkininkui", rinko liaudies dainas, komponavo joms muziką ir t. t.

1893 m. V. Kudirkos sveikata labai pablogėjo. Gydytojai patarė išvažiuoti į sanatoriją Kry-

man. Tik 1894 m. susitvarkęs savo finansinius reikalus, tegalėjo išvykti gydytis. 1895 m. grįžta ir apsigyvena Naumiestyje pas Valeriją Kraševskienę. Dirba, kiek gali. Pasišvenčia vien literatūrai. Vasarą gyvena pas Petrą Kriauciūną Plokščiuose. Bet caro žandarai neišleidžia jo iš akių ir, kaip pavojingą, liepos mėn. areštuoja ir Kalvarijos kalėjime išlaiko 12 dienų. Išlaisvinimu rūpinosi Valerija ir tėvas. Iš kalėjimo tėvas jį parsivežė į namus, ir, pasikvietęs Vilkaviškio apskr. viršininką ir gydytoją, norėjo "paklydusių sūnų" atkalbėti nuo to "pavojingio darbo". Tačiau V. Kudirka drąsiai pasakė: "Karalius nuo sosto nuvers, jų karūnas po kojų sumins. Lietuva žydės".

1897 m. V. Kudirka, nors buvo ir labai džiuvos išvargintas, bet gydytis niekur nevyko ir dar, atsisakius J. Kriauciūnui iš "Varpo" redaktoriaus pareigų, pasiima pats visą "Varpo" našta ant savo pečių. Žandarai jo jau neareštuoja, nes V. Kudirka sunkiai serga. Kudirka, dirbdamas "Varpui", užmiršdavo savo ligos skausmus. Per tuos du 1897

(nukelta į 5 psl.)

NENORMALIŲ VAIKŲ AUKLĖJIMAS

JONAS MIŠKINIS

Labai svarbu tėvams išsiaiškinti: kiek daug turi reikšmės sistematingas vaiko valios treniravimas arba pratinimas nuo pat mažens prie išvermingo darbo. Šis reikalas su normaliais vaikais nėra sunkus. Bet daug sunkesnis darbas su psichopatais, apsigimėliais vaikais.

Neurastenikų, psichopatų, alkoholikų vaikai su maža išimtimi ateina į pasaulį jau su išsėmta gyvybės energija, su labai silpna nervų sistema; sunku iš jų namie ar mokykloje reikalauti išvermingo darbo. Tokie nepajėgia greta kitų ramią valandą išsėdėti, o apie domingumą nėra ką kalbėti.

Nervuotumas, sako Krepelinas, pasireiškia jausmų srityje, o ypač valios veiksmuose: silpnos valios atsparumas išpūdžių jutulių atžvilgiu iš vienos pusės ir stoka valios įtempimo, išvermingumo darbai iš antros pusės; be to pačioje asmenybėje stoka pusiausvyros. Intelektas arba proto išsivystymas visai normalus. Visas trūkumas yra grynai jausmų, afektų sferoje išlaikytos linijos, vairo stoka; ūpas jų gyvenime viską sprendžia. Tokie vaikai nepalankūs disciplinai, sauvalingi, nedomingi, greit jiems viskas atsibosta; labai jūdri ir linksni žaidimuose.

Šios rūšies perdėto jūdumo priežastimi yra įgimta nepilnai išsivysčiusi centrinė nervų sistema. Nuobodus ir komplikotas galvojimas juos kankina. Kadangi nervuoti vaikai labai jautrūs, tad negalima jų erzinti, pykinti. Tačiau negalima visur ir visada vaikams pataikauti. Svarbu, kad jie priprastų

prie tėvų ar mokytojų įsakymo ir rimto su jais elgesio, nes, jeigu verksmu ir scenomis jiems gerai vyksta motinos ar tėvo nervus nugalėti ir vėliau viską diktuoti bei savo atsiekti, tada, žinoma, toks auklėjimas tik dar daugiau leis savalei bijoti. Galima juos mokyti, bet prisilankant vaizdingumo metodu: gy-

švarūs, kartais net per daug rūpinasi švarumu, bijodami užsikrėsti ligomis. Ilgai pasilikdami vienuoje, moka budėti ir apie save, o vis daugiau iš blogos pusės mąstyti. Mėgsta liūdnas pasakas ir knygas; ne savo amžiaus rimtumas juos nuo kitų vaikų išskiria ir, kaip seniai apie mirtį, apie vargus tesirūpina.

Kartais tokie "seniai gaivo-

"Aušros Vartų" mokyklos vaikų darželis su Ses. Angelika

vai jiems nupasakojant ir tai ne varginančiai, trumpu laiku.

APATIŠKI VAIKAI

Tylūs, lėti, bailūs ir labai nedrąsūs. Ypač naujose sąlygose arba naujų žmonių draugystėje jie tarsi nebyliai — nežino ką daryti. Labai lėtai galvodami, aišku, mažai iniciatyvos parodo darbe, bet užduotą darbą iš lėto ir gerai gali atlikti. Tokie, savimi nepasitikėdami, nuolatos visko bijo, o ypač bijo bausmės, nuolat apie ją galvoja, kad jos išvengtų. Gerai paauge, būna rūpestingi ir ypač

čiai" ("petit vieux", kaip juos vadina prancūzai) gali pasižymėti labai savastoviu abstraktišku galvojuimu, ypač jei bendra nervų sistema nėra visai nusilpusi ir jeigu jie tinkamai bus auklėjami. Dažniausia šie nervuoti bailiai mikčioja, neaiškiai kalba, sunku iš jų žodį ištraukti. Supykinti būna labai keisti.

Tokius vaikus auklėjant, svarbu pakelti jų ūpą ir juos reikia stumti pirmyn, neduodant to kitiems ir jiems patiems suprasti, nes jie labai savimeilūs ir greit skaudžiai išsėdžia, o iš kitų garbės jie nereikalauja.

Svarbu kelti jų iniciatyvą ir jiems netiesioginiai duoti suprasti, kad jie nėra blogesni už kitus sau lygius. Be to, reikia saugoti, kad juos didesnieji nepersekiotų ir nekankintų: jie dažnai tyli ir daug kenčia nuo draugų, ir dėl to, kiek galėdami, vengia draugystės.

Savo išvaizdoj apatiški vaikai žymiai skiriasi nuo kitų ypatingu lėtumu ir rimtumu. Vienodi, apriboti judesiai, nuolat pasikartodami, įrodo ligos didumą: kuo mažiau įvairumo judesiuose ir kalboje, tuo didesnis liguistumas. Ką daro, atlieka iš lėto ir rūpistingai, rašysena paprastai atrodo gražiai; mergaitės siuvinėja taip pat pavyzdžiai, bet tik siaurai apibrėžtą nurodytą darbą. Į klausimus atsakinėja iš lėto, dusliu balseliu, nemėgsta žaisti.

NENORMALUS IŠSIVYSTYMAS

Pasitaiko tokių vaikų su atsilikimu vaiko prigimtyje jau ankščiau pergyventų brendimo stadijų.

Pavyzdžiui, vaiko sumanumo ir jo išsivystymo amplitudė 8 metų amžiaus. Bet, jei paimsi 12 metų amžiaus ir rasi, kad jisai savo išsivystymu ir sumanumu neperžengė dar 8 metų amžių arba jo sumanumas lygus tik 8 metų amžiaus vaikams, todėl ir sakoma, kad šis infantilizmas 12 m. su 8 metų infantilizmu; aišku, kad užsilikimas gali būti daugiau užsilikimame gali būti labiau išsivystęs, svarbu įvairia jo ypatybes ir gabumas iširti ir atsitikimą nustatyti.

Geroje, specialioje priežiūroje infantilikai nors iš lėto, bet daro tam tikrą pažangą, pasiūdo įtakai ir auklėjimui. Psichologai tvirtina, kad infantilizmas dažniau pasitaiko pas mergaites, negu pas berniukus.

Kava, Arbata, Nikotinas

Madison, Wisc., gydytojas dr. A. J. Jacksons skelbia apie savo tyrimus, kurie parodė, kad kava, arbata ir nikotinas per daug įtempia organizmą ir pasireiškia tokie reiškiniai, kokie būna pervargus tirodiniais liaukais.

BRAZILIJA

Ateina žinios iš San Paulo, kad tenai misijonierius Tėvas Jonas Bružikas, S. J., labai sėkmingai darbuojasi. Paskutiniu laiku buvo praveistos trejose vietose misijos, o Villa Zelina net dvi savaiti. Daugybė žmonių artinosi prie Dievo Stalo, iš jų daugelis nuo Lietuvos laikų nebuvo atsilikę išpažinties, dabar atsiliko, daug sutvarkyta moterysčių ir aplankyta ligonių.

Į San Paulo buvo atvykęs Justas Paleckis. Į sutiktuves nuvyko ir Tėvas misijonierius kartu su kun. J. Šeškevičium ir dar keliais katalikais. J. Paleckis šluostėsi prakaitą ir nuo šilimos, nes prisikimšo įdomaujančių pilna nedidukė vengrų salė, bet ir iš sunkiai sprendžiamų klausimų kuriuos uždavinėjo misijonierius ir kun. J. Šeškevičius.

Į Lietuvą grįžti, viešai pareiškė Justas Paleckis, dabar per kokius 3 metus kad niekas nemėgintų, nebent jeigu giminės garantuotų butą ir pragyvenimą, nes visko stokuoja. Bet užtat Brazilijos gyvenimą ir pažangą Paleckis viešai išgyrė, gi Lietuvos skurdą ir nedateklus teisingo karo baisenybėmis, o tuo tarpu užmiršo Vokietiją, kuri iš dar dedesnių griuvėsių prisikėlė ir tapo dar turtingesnė ir gražesnė, negu prieš karą. Matyt, nusigyvenęs agitatorius bijojo pripažinti, kad Lietuvos globėja Rusija išsigabena iš Lietuvos produktus ir žaliavas, kaip ir iš Rytų Vokietijos.

Vila Zelina lietuvių parapijos klebonas kun. Pijus Ragažinskas, prieš išvažiuodamas į JAV atostogų dar spėjo nors telefonu pasikalbėti su J. Paleckiu ir tarp kitų klausimų užklaudamas, dėl ko negalima vykti atostogų į Lietuvą, o priversti esame vykti į JAV ar kitas šalis? Paleckis pasiteisino, girdi, dar tarptautiniai santykiai nesą sutvarkyti, dėl to negalima. O kas kaltas, kad tie santykiai nesutvarkyti? Į tai nieko neatsakė.

Kun. P. Ragažinskas grįžta iš JAV dar šio mėnesio gale.

NEMUNO PASAKA

O. MOTIEJŪNIENĖ

Gyveno kartą galingas Lietuvos kunigaikštis Nemunas su kunigaikštine Nerimi. Augino jie sūnų Nevėžį ir labai gražią dukrelę Šešupę. Savo narsumu kunigaikštis buvo toli už Lietuvos sienų pagarsėjęs. Dažnai užpuldavo jo pilį kryžiuočiai, bet jis visada sėkmingai priešus atmušdavo ir juos iš krašto išvarydavo, nes dievai jį laimino. Mat, savo dukrą Šešupę, dar jai visai mažai esant, buvo pažadėjęs vaidilute dievaičiui Perkūnui.

Šešupė didyn augo, gražynėjo, ir kunigaikščiui vis sunkiau darėsi su savo dukrele atsiveikinti. Vieną dieną krivių krivaitis net priminė, jog jis dar vis savo pažado neištesėjęs, kad jau pats laikas būtų Šešupę išieiti į šventąsias girias amžinos ug-

nelės saugoti. Kunigaikščiui suskaudėjo širdį, kad reikės visam laikui mylimos dukrelės netekti, ir nutarė savo pažado netesėti.

Nespėjo nė vieneri metai prabėgti, kai visą Lietuvą nusiaubė kryžiuočių pulkai ir taip smarkiai puolė kunigaikščio Nemuno pilį, jog visos sienos drėbėjo ir šaunūs pilies gynėjai vienas po kito savo galvas amžinam miegui paguldė. Pamatė kunigaikštis, kad šį kartą nepavyks pilies apginti, ir suprato, jog dievas Perkūnas jį sunkiai baudžia už pažado sulaužymą. Užsitarė didžiojoje pilies mėnėje ir aukas jam degino, mėgindamas dievą permaldauti ir prašydamas bent belaisvio likimu pas kryžiuočius nenubausti.

Kai pagaliau kryžiuočiai įsibrovė į pilį, jie didžiai nustobo:

niekur negalėjo rasti kunigaikščio ir jo artimųjų. Nusivylę žymių belaisvių pasprukimu, jie tik pasigrobė pilyje rastą turtą ir, padegę pilį, be nuotaikos grįžo namo. Ir koks buvo jų nustebimas, kai grįždami tais pačiais keliais, kuriais buvo atžygiavę, rado tekančias sraunias upes, kurių anksčiau nebuvo ir kurios dabar vandenimis pastojo jiems kelią. Mat, Perkūnas išklaušęs kunigaikščio karšto maldavimo — jį ir jo šeimą gražiomis upėmis pavertęs...

Norėdami paskatinti mūsų mažuosius skaitytojus rašyti dešimčiai Šeštadienės Mokyklos mokinės Audros Deveikytės rašytą pamokos metu rašinėlį. Taigi, vaikučiai, rašykite ir jūs ir siųskite rašinėlius Vaikų Kampeleliui.

Redaktorė

MANO TĖVYNĖ

Mano tėvynė, Lietuva, yra Europoje. Jos krantus plauna Baltijos jūra. Lietuva yra išvečiota didelėmis upėmis. Nors aš joje niekad nebuvo, aš ją myliu už visas kitas valstybes labiau. Ji yra labai graži, ypatingai žiemą. Nėra taip, kaip

Argentinoje. Tenai sninga ir upės užšąla. Vaikai stato sniego senius, mėtosi su sniego rutuliais, važinėja rogutėmis ir čiuožia ant ledo. Medžiai yra apsnigti, ir kai pajudini vieną šaką, tai visas sniegas nukrenta ant galvos. Vaikai, eidami mokyklon, mėtosi sniegu.

Pavasaris Lietuvoje yra labai gražus. Pirmosios pavasario gėlės yra žibutės. Tai miškų ir laukų gėlės. Laukai nuo jų atrodė mėlyni.

Miške yra daug uogų ir grybų. Vaikai eina grybauti ir uogauti.

Tenai laukai yra apsėti javais. Tarp kviečių ir rugių auga rugiagėlės.

Tokia yra mano tėvynė Lietuva. Užtai aš ją myliu ir mylėsiu.

AUDRA DEVEIKYTE

M I S L Ė S

Kabo kabikas, žiūri žiūrikas, kad kabikas nekabotų, tai žiūrikas nežiūrėtų. (1 t.)

Patamsėmis lando, sau maisoto randa. (1 t.)

Du kartu gimsta, vieną kartą miršta. (1 t.)

V. JONIKAS

MANO TIKĖJIMAS

Tikiu į Dievo Visagalio Tautos sukurtas žemes, Tikiu, kad savo seną šalį Mylėti turime ir mes.

Tikiu, kad nėr man gražesnės Dainos už laisvės tas dainas, Tikiu, kad nėr prasmingesnės Dienos už mokinio dienas.

Tikiu mokykloje, prieš Vytį, Subręst piliečių ir vadų, Tikiu tėvynę nuvalyti Nuo negerovių ir žaidų.

Tikiu į savo tvirtą valią Išlikti garbingu ir blaviu, Tikiu į Dievo Visagalio Malonę būti lietuviu.

GYVULIAI, KURIE KIAUŠINIUS DEDA

Mums žinoma, kad paukščiai deda kiaušinius ir iš jų išperia vaikus. Bet kad gyvuliai kiaušinius dėtu, tatau mums nesuprantama. Tačiau Australijoje yra keturkojų žinduolių rūšis, kur patelės deda kiaušinius lygiai kaip ir paukščiai. Bet kiaušinius peri ne patelė, kaip pas paukščius yra, o patinai. Patelė padeda kiaušinius ir šokinėja sau laisva, iki išliperi vaikai. Tuomet ji juos žindo.

KUDIRKA...

(Tęsinys iš 3 psl.)

-1898 metus, gulėdamas mirties patale, parašė daug daugiau, negu kitais metais. 1898 m. jis parašė Tautos Giesmę ir sukomponeavo jai gaidą, kuri buvo išpausdinta tų metų "Varpo" Nr. 6.

1899 m. lapkričio mėn. 16 d. užmigo amžinam poilsiui, ligos iškankintas, Didysis Lietuvis. Palaidotas Meištų kapinėse, kaip paprastas žmogus, be jokių iškilmių. Į kapines palydėjo keliolika žmonių. Iš giminių laidotuvisė dalyvavo tik sesuo Agnieška, su kuria jis geriausiai sugyveno.

1902 m. draugai pastatė paminklėlį ir išrašė paskutinį posmą Tautos Giesmės. Policija tuose žodžiuose įžiūrėjo revoliucinę dvasią ir juos iškirto iš paminklo. Vietos klebonas kun. Oleka prieš tokį policijos suvaliavimą ir išniekinimą šventos vietos užprotestavo.

Taip atrodo trumpai suglaustas Didžiojo Lietuvio gyvenimas ir darbai. Baigsiu Tumo-Vaižganto žodžiais: "V. Kudirka per 11 metų stovėjo tautos ir tėvynės sargyboje ir mirė griaudindamas, kad per vėlai susiprato ir perneilgai Lietuvai gavo patarnauti. Mes jam tą "nuodėmę" atleidžiame sakydami: duok, Dieve, kad daugiau kas taip ir tiek padarytų".

S. S. K.

MONTEVIDEO

Š. m. rugsėjo 6 d. Vyčiai surengė savo 5 metų veikimo su-kaktuvių iškilmes ir 7 metų liet. Radijo valandėlės sukak. Kultūros d-joj. Buvo suvaindinti H. Mošinskienės "Kultūrinė Misiija" ir G. Stanevičienės "Čigonėlė". Tautiniams šokiaus vadovavo Mok. G. Stanevičienė. Urugvajaus Lituvos Pasiuntinybės atašė Anat. Grišonas perskaitė p. Ministerio Dr. K. Grauzinio laišką Tautos šventės proga (8 rugsėjo).

Toje šventėje dalyvavo labai skaitlingas tautiečių burys.

Rugsėjo 7 d. per sumą buvo meldžiamasi už Lietuvą. Prie vėliavų stovėjo mergaitės, pasi-puošiusios tautiniais rūbais. Po sumos buvo sugiedotas Lietuvos Himnas.

PAIESKOMI ASMENYS

Ignas Petreliūnas, kil. iš Labgrių, Ignas ir Antanas Kazlakuskai (broliai), ir Jurgis Blažaitis, kil. iš Maldėnų k. Alvito vl.

Šiuos asmenis paieško jų giminės. Dėl smulkmenų kreiptis į Liet. Pasiuntinybę, Montev. Rambla Rep. de Chile 1606, darbo val., nuo 9 iki 12. Pasiuntinybė

MŪSŲ MIRUSIEJŲ

MIRĖ AGOTA VILKELIŪTĖ-SLANČIAUSKIENĖ

Rugsėjo mėn. 22 d. 7 val. Lanus Sanatorijoje nuo kraujo spaudimo mirė Agota Vilkelitė-Slančiauskienė, vos savaitę te-sirgus.

Velionė 57 metų amžiaus, buvo kilusi iš Kuciūnų km., Alytaus apskr. Dar Lietuvoje ište-kėjo už Juozo Slančiausko ir

1930 metais abu atvyko į Argentiną. Dirbo įvairiose vietose ir prieš metus gavo "jubilación" Išaugino sūnų Antaną, kuris yra gerai žinomas mūsų kolonijai kaip Šv. Cecilijos choristas, ga-bus vaidintojas, solistas, Buenos Aires universiteto biochemijos studentas, gegužės 3 d. vedęs Elena Krikščiūnaite, Jono Krikščiūno "Fabrilian" fabriko dukterį.

Iš savo namų, c. Oncativo 3568, Lanus, velionė palydėta savųjų ir gausaus būrio artimųjų ir pažįstamų, rugsėjo 23 d. palaidota Sarandi kapinėse. Laidojimo maldas, rožančių namuose, kapų koplėčioje ir duobės pašventinimą atliko kun. A. Lubickas. Daugybė gyvų gelių vaikniškų pridengė kilnios lietuvės mirtinguosius palaikus svetin-

goje Argentinoje, kur giliame liudesyje paliko mylimą vyrą Juozą, sūnų Antaną su žmona, Krikščiūnų šeimą ir kitus gimines bei artimuosius, pažįstamus. Lietuvoje liko sesuo Mikalina, c JAV brolis Martynas ir sesutė Antanina ir kiti giminės.

Ilsėkis ramybėje ir artimųjų prisiminime.

P A D Ė K A

Mūsų brangiąją žmoną ir motiną Agotą Vilkelitę - Slančiauskienę lankusiems ligoninėj, jai mirus prisiuntusiems užuojautas, vainikus ir palydėjusiems į amžiną poilsio vietą - Sarandi kapines, širdingai dėkojame

Vyras ir sūnus Slančiauskai

Pranciška Antanaitienė, mirus rugpjūčio 29 d.

Antonija Ūsienė, gyv. savuos namuos, c. Comodoro Rivadavia 5840, Wilde, buvo rasta kambary be sąmonės ir nuvežta į Fiorito ligoninę rugsėjo m. 21 d. mirė. Rugsėjo 24 d. palaidota Sarandi kapinėse viename kape su vyru.

AUKOK TAUTOS FONDUI

Vitrių Fabrikas "VITRAL" Sav. W. A. Rastauskas Įrengimas modernių vitrių prekybos namams ir krantuvėms. Av. SAN MARTIN Lomas del Mirador

Jaunosios ir kūmos pasisiūkt suknius (ajuar) pas Profesorę ONĄ BALNAITYTĘ, c. Manuel Esteves 1129, Dock Sud. SINGER SISTEMA

MOTERŲ GROŽIO SALONAS IR KIRPYKLA "HENRY". Įvairiausių madų šukavimas moderniausiomis priemonėmis, 20 metų praktika. Sav. Henrikas Lukaševičius Leandro N. Alem, 818, Banfield.

Spalio mėn. 12 d. 10.30 val. Aušros Vartų bažnyčioje bus laikomos iškilmingos šv. Mišios už a. a. Bronislavą Burneikaite

Vencienę keturių metų mirties proga.

Maloniai kviečiami atsilankyti visi giminės ir pažįstami.

Vyras ir vaikai

Rugsėjo mėn. 12 d. Aušros Vartų lietuvių bažnyčioje buvo atlaikytos šv. Mišios už a. a. Antaną Bražį, mirusį prieš metus laiko Urugvajų. Velionis yra kun. Pr. Brazio, dabartinio Vyriausio Marijonų Vadovo pavaduotojo brolis. Šv. Mišias užprašė velionies žmona.

Spalių 19 d., sekmadienį, 10.30 val. Lietuvių parapijos bažnyčioje bus laikomos iškilmingos metinės Mišios už a. a. Juozą ir Angelę Juškus. Giminės ir pažįstamus kviečia atsilankyti Aleksų Šeima

Lietuvis fotografuoja

įvairias šventes, vestuves, krikštynas

Daro spalvotas nuotraukas. c. MEXICO 143, CAPITAL T. E. 30 - 5372

* „PENSION LITUANA“, sav. Juozas Palšis: Villa Rumipal, Córdoba, Dpto. Calamuchita. Prie ša-vingo kalnų ežero. (Lago Embalse). Lietuviški valgiai, mandagus patarnavimas.

* „LIETUVA“ Sav. V. Nalivaika. Dėl informacijų kreiptis: Turismo Agencia, Florida 165 (Galeria Gijemes), escritorio 529, p. 5. T. E. 33 - 9584.

* KIRPYKLA "OLGA" — Paga-tikis plaukų sušukavimas (karštas ir šaltas, atliekamas moderniomis mašinomis ir naujais metodais. Pri-mama mokinės — Olga Jasiulytė - Vitkauskienė, Wilde, Av. Gen. Cadorna 85.

Imprenta de "LAIKAS" Mendoza 2280 * Avellaneda

ALBERTO E. TIMINSKAS "COCHERIA"

AMBULANCIAS "SEPELIOS" CASAMIENTOS

Pasirūpina laidotuvis — veža ligonius — daro kelio-nes į tolimesnes vietas — nuomuoja automobilius vestu-vėms ir krikštynoms.

AV. PAVON 11070 T. E. 243 - 5654 Sucursal Temperley BALCARCE 510 F.C.N.G.R. Lomas de Zamora

FARMACIA ZARATE ALCORTA

de ELVA BERSABE ZARATE DE JOSPAITIS

FARMACEUTICA NACIONAL

— YPATINGAS PATARNAVIMAS LIETUVIAMS — KALBAME LIETUVIŠKAI

Avda. Argentina - Barrio Parque Liceo - Córdoba

FARMACIA "NENISKIS"

ANTONIA NENISKIS de GUTIERREZ

FARMACEUTICA

AV. SAN MARTIN 740

BURZACO

(Pdo. Ate. Brown)

30 metrų nuo Av. Espora, priešais

col. San Vicente stotį.

KALBA LIETUVIŠKAI.

FOTO "REPORTER" — JŪSŲ PATARNAVIMUI.

Jei norite turėti geriausias sužiuduotuvius, vestuvius, gimta-dienny ir kitų švenčių foto nuotraukas, kreipkitės į FOTO "REPORTER", kur fotografas Jums greitai ir gerai patarnauti. Visi foto darbai atliekami savoje laboratorijoje.

L. KANČAUSKO, FOTO "REPORTER", c. Mendoza 2249, Avellaneda (prieš liet. bažnyčią).

MINKŠTŲ KĖDŽIŲ FABRIKAS

GAMINAMOS ĮVAIRIŲ STILIŲ MINKSTOS IR STIPRIOS KĖDES.

profesionalas yra pasiruošęs ATLIEKAMI ĮVAIRUS STALIAUS

DARBAI.

Savininkas

Jonas Janušis

COCHABAMBA 1811-17

Villa Scasso

T. E. 68 - 7208

Casa "DOMICELA"
Sav. A. LEVANAČIŪS
ĮVAIRIŲ RŪŠIŲ MEGZTINIAI,
ŠALIKAI, KAMPEROS
Šilko ir drobės išdirbiniai
— PRIEINAMOS KAINOS —
CANADA 2025 Lanús O.

ČIUZINIŲ IR UŽUOLAIDŲ
DIRBTUVĖ-PARDUOTUVĖ
Parduodam medvilnė, vilnos,
įvairios drobės, valizoms už-
valkalai, gulimos kėdės ir tur-
kiškos lovos. Taisomos minkš-
tos kėdės.
Kainos prieinamos
Išpėdin. Antano šalčiūno
Juan B. Alberdi 925-31.
T. E. 60-2784.

ELEKTRICISTAS

- PRECYZINĖ ELEKTROS TECHNKA
- REMONTUOJAMA:
- SALDYTUVAI - HELADE ROS,
- RAŠOMOSIOS,
- SKAIČIUOJAMOSIOS MA-SINOS ir
- VENTILIATORIAI.

Mėnesinis mokestis
DARBAS GARANTUOJAMAS
B. ASAKA
Dirbtuvė-taller: Butas:
MEXICO 766 MEXICO 950
T. E. 38 - 2950

Casa MUSKETAS
Parduoda
PLOKŠTELES, PIANINUS,
AKORDEONUS, BANDEONUS
TELEVISIOS APARATUS
IŠNUOMUOJAMA PIANINUS
T. E. 50 - 5948 Sanabría 2790-92

* OPTIKAS V. RASIONAS: Gral. Mariano Acha 876, Morón: Šešt. 13 — 17 val. ir sekm. 13 — 16 val.

Buenos Aires Avellaneda

Dr. V. Kudirkos 100 metų gimimo sukakties minėjimas

Šeštadienį, rugsėjo mėn. 20 d. 21 val. Dr. V. Kudirkos salėje, Av. G. San Martín 3175, Lanus Oeste, gražiai žalumynų vainikais papuoštoj moterų — Juozapaitienės, Kaibutienės, Kučinskienės, Simonaitienės ir Žukauskienės, gausingai publikai susirinkus, S. L. A. Centro Valdybos p-kas A. Plesterninkas atidarė iškilmingą Dr. V. Kudirkos 100 m. gimimo sukakties paminėjimą. Prie specialiai paruošto stalo susėdę spaudos atstovai — J. Vedegys — „Laiko“ ir K. Norkus — „A. L. Balso“ red. Prie antro stalo užėmė vietas Minėjimo Darbo Komitetas — pirm. Alf. Kairėlis, vicepirm. — P. Stalieraitis, sek. — S. Kaibutas, vicesek. — L. Marcinkevičienė ir narė — E. Kaibutienė.

Darbo Komiteto p-kas Alf. Kairėlis, trumpai apibūdinęs minėjimo reikšmę, pakvietė Garbės prezidiumą, kurį sudarė: L. Centro p-kas Mičiūdas, „Nemuno“ d-jos p-kas (iš Berisso) Mažuolis, „Mindaugo“ d-jos p-kas (iš Berisso) Stoškūnas, „Aušros Vartų“ parapijos klebonas kun. J. Duoba, šv. Cecilijos choro dirigentas V. Rymavičius, Radijo Valandėlės — „Ecos de Lituania“ vedėjas Z. Juknevičius, Arg. L. B-nės C. V-bos p-kas J. Padvalskis, „Argentinos Lietuvių Balso“ leidėjas P. Ožinskas, Prekybos ir Pramonės S-gos p-kas J. Čikštās, S.L.A. Centro V-bos p-kas A. Plesterninkas, gen. T. Daukantas, iš Kordobos — V. Šulcas ir prelegentai — J. Kuncaitienė ir prof. D. Gruodis.

Garbės prezidiumui užėmus vietas, atidaroma scena, kurioje ant pje-destalo pastatytas didžiulis Dr. V. Kudirkos paveikslas, nupieštas dail. R. Kuprevičiaus ir papuoštas žaliųjų rūtų vainiku. Dvi mergaitės tautiniais rūbais — R. Kairėlytė ir J. Leišytė padėjo puokštę gėlių prie paveikslų.

Šv. Cecilijos choras ir visi dalyviai su giedojo Argentinos himną.

Po himno sekė prof. D. Gruodžio lietuviškai paskaita, kurioje kalbėtojas apibūdino Dr. V. Kudirkos laikotarpį, perėjęs prie dabartinių sunkių laikų. Antroji — p. J. Kuncaitienės paskaita ispaniška. Prelegentė valdžiai ir išsamiai nusakė Dr. V. Kudirkos gyvenimą ir darbus.

Darbo Komiteto paruoštu manifestu, kurį perskaitė p. Alf. Kairėlis ir kurį pasirašė Garbės prezidiumo nariai, buvo baigta oficialinė — akademinė dalis.

Menimę dalį, kuri tikrai puikiai buvo sudaryta ir paruošta, pradėjo šv. Cecilijos choras, diriguojamas V. Rymavičiaus. Akompanavo E. Čikštaitė, Choras padainavo 4 daineles — „Vasario 16 d.“, „Laisvės Varpą“ ir kt. Nutilus dainos akordams, p. Steikūnienė artistišku įsijautimu paskaitė V. Kudirkos „Tilto atsiminimus“, kurio alegoriją paaikšino p. O. Kairėlienė.

Maža pertraukėlė, ir prie plano mes matome p. Stankevičiūtę, kuri paskambino ne tik mūsų rašytojo, bet ir muziko V. Kudirkos kompozicijas — „Varpelius“ ir „Nemuno vilnis“.

Programa vis įvairėjo. Nelida Račelytė padainavo solo, akompanuojant M. Čikštaitę, „Oi, kas sodai,

Lietuvių Centro Jaunųjų pasirodymas

Š. m. rugsėjo mėn. 13 d. Lietuvių salėje, Brasil 835, Avellaneda, L. Centro jaunimo grupė suvaidino 3-jų veiksmų komediją „Neturtas — ne yda“. Reikia pažymėti, kad visi vaidintojai yra čia gimę jaunuolės — tai, kai kurie iš viso pirmą kartą pasirodę scenoje. Tik gaila, kad veikala, palyginti, savo turiniu yra menkavertis ir svetimas, nors režisierė p. E. Ryselienė jį norėjo su-lietuvininti, aprengiant aktorius tautiniais rūbais ir įvedant porą taut. šokių. Šis dalykas, atrodo, nepateisino režisierės noru, ir veikala pasidarė dar dirbtinesnis.

Neskaityt jau mums pažįstamų aktorių, kaip plės. Deveikytės, p. A. Ruplėno, V. Misiūno ir kt., žūrtojai buvo maloniai nustebinti keletu naujų vaidintojų: A. Veteikis, N. Kaženiauskaitė, M. Januškaitė ir kt., kurie padarė staigmeną savo vaidyba ir gražią lietuvių k. tarsena. Ypač tuo išsiskyrė L. Aglinskas.

Vaidinimą kiek gaidino išsiaiš-girdimas suflerio balsas, kuris aiškiai galima buvo suprasti net paskutinėj eilėj.

Didelis nuopelnas tenka p. E. Ryselienėi už surežisavimą šio veikalo ir subūrimą jaunimo, kuris šiuo pasirodymu neturėtų savo veikimą baigti, o tobulintis toliau. Iš kitos gi pusės, iš p. E. Ryselienės, kaip iš buv. profesionalės, mes tikimės ir laukiame daugiau — sunkesnės režisūros rankos ir, kur reikia, ištaisyti jaunuolių lietuvių k. tarimą.

Jurgis Gilvydis, kino technikas ir lietuvių kino teatro „Vytiš“ kūrėjas, spalio 12 d. švenčia savo 25 metų veiklos paminėjimą. Ta proga spalio 12 d. 16 val. Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda, pertvarkęs ir pritaikęs moderniškai aparatūrai turimą filminę medžiagą, parodys mums įvairius vaizdus iš Argentinos lietuvių ir Nepriklausomos Lietuvos gyvenimo.

Adolfas Bekevičius, dirbas General Electric Kompan. š. m. rugsėjo 21 d. išvyko į Meksiką, siunčiamas savo fabriko, kad galėtų pasitobulinti savo pramonės srityje. Meksikoje išbus apie 3 mėn. Grįždamas dar mano aplankyti New Yorką ir Brooklyną.

Juozas Valentinas, buv. teatro aktorius Lietuvoje, dabar kartonažoro dėžučių fabrikantas, prieš kurį laiką pirkė 2 moderniškas — spausdinamąją ir segamąją — mašinas.

do sodeliai“, „Motinos širdis“ ir „Core engrato“, o Lietuvių Centro Jaunųjų Ansambliis, vadovaujamas A. Mikelionienės grojant akordeonu p. V. Cibavičiui, pašoko 3 tautinius šokius.

Meninė dalis buvo baigta montažu — „Lietuva kelsis“, kurį sudarė p. L. Petravičienė ir ji pati su p. T. Jackevičium ir išpildė. Montażas sudarytas iš V. Kudirkos eilėraščių, kur paskutinius Tautos Giesmės žodžius palydėjo mūsų Himno garsai.

Pageidautina daugiau tokių minėjimų!

Inž. L. Stašaitis su žmona išvyko į JAV

Š. m. rugsėjo 12 d. iš Ezeizos Aerodromo, palydėtas gausaus būrio draugų ir pažįstamų, į JAV išvyko inž. Liudas Stašaitis su žmona Marija. Inžinierius Liudas Stašaitis, išgyvenęs Argentinoje arti 10 metų, dalyvavo įvairiose patrijotinėse organizacijose ir išvarė gana gilia vągą kultūriniam gyvenime.

Gimęs, augęs ir mokėsis Kaune, inž. L. Stašaitis 1930 m. baigė Aukš. Technikos mokyklą ir dirbo žemės ūkio ministerijoje prie įvairių statybų kaip rangovas. Lietuvoje priklausė, kaip vienas iš pirmųjų narių, prie Versilinkų S-gos ir buvo Amatabanko steigėjas. Pirmosios rusų ir vokiečių okupacijos metais dirbo „Statybos Bendrovėj“ ir „Rentiny“ — savo specialybės darbu nepertraukė 1944 m. rudenį išvykęs į Austriją. Nusikėlęs vėliau į Kempteną, baigė Aukštusiuos Technikos 3-jų metų kursų, vedamus prof. Kolupailos, Kemptene pasireiškė ir kultūriniam darbe — organizuodamas koncertus ir dalyvaudamas sporte.

1948 m. rudenį inž. L. Stašaitis su šeima atvyko į Argentina, 3 metus gyveno Misiones provincijoje, dirbdamas statyboj. Persikėlęs į Bs. Aires, įkūrė su arkt. Jachini statybos bendrovę „MILS“, kuri per šis metus pastatė keletą desėtkų įvairaus dydžio namų. Buenos Aires inž. L. Stašaitis priklausė Arg. L. B-nei, dažnai būdamas jos aktingas Centro V-bos narys, A.L.K. ir K. S-gai, buvo S. K. „Kovas vienas iš steigėjų, atstovavo lietuvius Pabaltijo Komitete ir kt. Būvo vienas žymiausių iniciatorių, ruošiant Buenos Aires miesto centre Priešbolševikinę parodą 1957 m.

Linkime mūsų mielam Tautiečiui gerai įsikurti JAV ir naujam kontinento taip pat įsijungti į lietuviško darbo sritį.

AUKOS LIETUVIŲ CENTRUI

- \$ 500.— Aleliūnas Aleksandras
- „ 200.— Balčiūnas Vytautas
- „ 100.— Jankauskas Pranas
- „ 50.— Rinkevičienė Domic.
- „ 55.— Šmitas Adolfas

Aukotojams širdingai dėkoja Lietuvių Centro Valdyba.

P A D Ė K A

Adolfui Šmitui, nesulstaman L. Centro veikėjui, liepos ir rugpiūčio mėnesiais dirbusiam Lietuvių Centro bufete, kuris davė 4.159,60 pezų gryno pelno, širdingai dėkoja L. Centro Valdyba.

Aldona Baublytė, gvy. c. Paragvaj 860, Avellaneda, išvyko į Urugvajų, kur rugsėjo 27 d. susituokė su ten gyvenančiu tautiečiu Stasiu Godu.

Lietuvių parapijos klebonas kun. J. Duoba, būdamas parapijos reikalais La Platoj, aplankė ten sergantį Italų ligoninėj poetą Juozą Kėkštą. J. Kėkštās tolimesniai gydymuis ruošiasi išvykti į JAV pas savo seserį.

Dr. Mikelionis su šeima rugsėjo 3 d. iš Ezeizos aerodromo išvyko į JAV nuolatiniams apsigyvenimui. Apsistos Čikagoje pas pusbrolius.

Kun. A. Kleiva rugsėjo 17 d. buvo atvykęs iš Rosario į Buenos Aires. Pabuvęs porą dienų, atlikęs įvairius reikalus ir aplankęs kelis savo pažįstamus, vėl grįžo į Rosario.

„Mundo Musical“ Nr. 239, rugpiūčio mėn. buvo išpausdintas gana ilgas reportažas (priedėta ir fotografija) apie p. Kviriną Runimą, kurlame mūsų žinomas gitarų konstruktorius atsako į žurn. Nelly Menotti įvairius klausimus, liečiančius juo gitarų dirbimą ir jų gerumą.

P A D Ė K A

Ponui rašyt. Alexander Galtier ir kun. Vyt. Palubinskui už didžiulę paramą, naujai pertvarkant A.L.K. Muziejų, ir Seselėms Kazimierietėms už drobinų eksponatų išlyginimą širdingai dėkoja Muziejaus Vadovybė

PRANESIMAS

Pranešu gerb. Tautiečiaus, turintiems Tautos Fondo aukų lapus, užbaigti aukų rinkimą ir lapus grąžinti Tautos Fondo kason.

J. Gilvydis
Tautos Fondo Išdininkas

LAIKAS

PATRIJOTINIO RELIGINIO TURINIO LAIKRAŠTIS

Redaguoja Red. Kolegija. Ats. red. J. Duoba. — Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra; nesunaudoti — gražinami tik autoriams prašant. KAINA: Argentinoje metams \$ 50.—, pusm. \$ 27.—, vienas nr. \$ 2.— Urugvajuje met. 6 ur. p. Kitar — met. 3 dol. Oro paštas met. 5 dol.

XI METAI — Nr. 221 30 de SEPTIEMBRE

Jubilėjinis Švento Kazimiero 500 metų gimimo sukakties minėjimas.

18.00 val. „Aušros Vartų“ bažnyčioje bus iškilmingos pamaldos.

19.00 val. Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda, SUKAKTUVINIS AKTAS

Minėjime dalyvaus iš Romos atvykęs Marijonų Vyriausiasis Vadovas kun. Stasys Škutans ir įvairių tautų kolonijų skaitlingi atstovai.

Programą išpildys S. Cecilijos ir Kroatų „Jadran“ choras, solistai, šokėjai ir kiti menininkai.

SESE - BROLI, PAGERBK LIETUVOS GLOBĖJĄ SAVO ATŠILANKYMU!

Šv. Kazimiero 500 metų gimimo sukakties paminėjimui atminti lietuvių Kazimierai ruošia įtaisyti šv. Kazimiero vėliavą. Šiam tikslui yra renkamos aukos.

Kun. Stasys Škutans, Vyriausiasis Marijonų Vadovas, spalio 7 d. iš JAV atvyksta į Argentiną vizituoti Marijonų istaigų.

Bronius Žemaitis, gvy. Bacacay 1059, Lanus Oeste, rugsėjo 19 d., 14 val. iš Ezeizos aerodromo išvyko į London miestą, Kanadon, pas savo žmonos seserį. Laikina Argentinoje liko žmona Antosė Kazlauskaitė — Žemaitienė ir trys nepilnamečiai vaikai.

Monika Šlomas jau penkti metai yra patalpinta Vieytes ligoninėj ir mažai tautiečių prisimenama ir jankoma. Įėjimas iš gatvės R. Brandsen 2570 (Dr. Acuse), Pabellon B. Este (moterų skyrius).

Arg. L. K. Muziejus įsigijo dar porą naujų didelių vitrinų. P. A. Mikelionienė, rašyt. Alex. Galtier ir kun. Vyt. Palubinskas, dirbdami savaitę laiko, naujai perstatinėjo eksponatus ir pertvarkė visą muziejų. Tautiečiai iš naujo turėtų dabar vėl aplankyti šią meno šventovę.

Romualdas Valentinas, sūnus Olgos Zarelytės ir Juozo Valentino, Colegio Comercial mokėtinys, gvy. Ranelagh, rugsėjo 21 d. atšventė savo 19 gimtadienį. Ta proga p. O. ir J. Valentiniai suruošė savo artimiesiems draugams vaišes.

Spalio 28 d. 18 val. Unione e Benevolenza salėje, Cangallo 1362, Cap., įvyko Asociación Italiana de Mutualidad e Instrucción ruošiamo įvairių tautų liaudies meno festivalio atidarymas. Festivaly dalyvauja 21 tautos meno atstovai. Lietuvius atstovauja Arg. L. B-nės Skautų šokėjų grupė, Lietuvių Centro mažųjų grupių pasirodymal numatomi — skautų spalio 18 d., mažųjų ansamblio — spalio 26 d.

L. S. K. „Kovas“ rugsėjo 28 d. 13 val. Lietuvių Parapijos aikštėje, Avellaneda, suruošė tarpusavio įdomias krepšinio „Italija - Vokietija“ (atvykę iš Italijos ir Vokietijos) rungtynes. Laimėjo „Vokietija“ santykiu 40 - 31. Po rungtinių sportininkai su šeimomis ir svečiais pasivažiavo p. Sakalauskių užkan-dinė.

Argentinos Lietuvių Bendruomenės Temperley Apylinkės valdyba

1958 M. SPALIO 11 D., ŠEŠTADIENĮ, 21,30 VAL. S.L.A. DR. V. KUDIRKOS VARDŲ SALEJE, Gral. San Martín 3175, Lanus Oeste

RUOŠIA Linksma šokių vakarą seniems ir jauniems

Grieš Lietuvių orkestras „BALTICA“ su muzikais Vytautu Balčiūnu ir Eduardu Radionovu.

Kviečiame visus atvykti. Apylinkės Valdyba

Savo nariui
ANTANUI SLANČIAUSKUI, Mirus jo MYLIMAI MOTULEI

Agotai Slančiauskienei,
Liūdesio valandoje giliausią užuojautą reiškia
A. L. ŠV. CECILIJOS CHORAS

ELENAI GALGALAVIČIUTEI - SAIKAUSKIENEI, mirus
Antanui Saikauskui,
gilia užuojautą/reiškia ir kartu liūdi
PETRAS, TERESA ir M. TERESA VEDRICKAI

1958 m. spalio mėn. 12 d., sekmadienį, 16 val. LIETUVIŲ SALĖJE, BRASIL 835, AVELLANEDA R E N G I A M A S LIETUVIŲ KINO TEATRO „VYTIS“ ir J. GILVYDŽIO VEIKLOS 25 METŲ PAMINĖJIMAS

- Programoje
- Atidarymas ir sveikinimai.
 - Pirmą kartą filminis Lietuvos Himnas.
 - Įvairios prieš 25 m. darytos J. Gilvydžio filmos iš Argentinos lietuvių gyvenimo.
 - Įvairios Lietuvos istorinės ir Nepriklausomybės laikų filmos vaizduojančios Vasario 16 d. ir kitas žymias šventes ir iškilmes, kariuomenės paradus, skautų stovyklas, Lietuvos Jaunimo Olimpjadą, Dariaus - Girėno 25 metų jubiliejų, ir t. t.
- TAUTIEČIAI! Dvi valandas pagyvensite lietuviškais vaizdais, girdėsite Lietuvos vėjo pūtimą ir Baltijos bangų šniokštimą ir paukščių čiulbėjimą.

— Nepraleiskite progos visa tai pamatyti! —